

Georg Philipp Telemann (1681-1767): Die Landlust, Μικρή Καντάτα για soprano, violin, basso continuo

Ο Γκέοργκ Φίλιπ Τέλεμαν υπήρξε ένας αυτοδίδακτος μουσικός, μέσα από τη μελέτη των έργων του Lully και του Campra. Δημιούργησε μαζί με δύο άλλους Γερμανούς συνθέτες της ύστερης μπαρόκ εποχής, τους Mattheson και Keiser, τη λαμπρή σχολή του Αμβούργου, του 18^{ου} αιώνα. Η μικρή καντάτα 'Die Landluft' πραγματεύεται τη χαρά του να ζει κανείς στη φύση.

Georg Friedrich Handel (1685-1759): Flammende rose, Άρια από τις 9 γερμανικές άριες Hwv 2 10

Παρά την ογκώδη εργογραφία του, υπάρχουν ελάχιστες φωνητικές συνθέσεις του Χαίντελ που χρησιμοποιούν την γερμανική γλώσσα. Το 1721, μια ποιητική συλλογή του Μπρόκες με τίτλο "Irdisches Vergnügen in Gott", συλλογή με θρησκευτική πνοή που αποσαφηνίζει την καλοσύνη του Θεού και την εμφάνισή της στην φύση, ήταν για τον Χαίντελ η αφορμή να συνθέσει τις "Εννιά Γερμανικές Άριες". Το έργο αυτό φαίνεται πως προοριζόταν να εκδοθεί στο Αμβούργο σε μια εποχή που ο συνθέτης εικάζεται ότι προσπαθούσε να αποκαταστήσει τις σχέσεις του με την γενέτειρά του καθώς και με τους τρεις νεανικούς του φίλους, τον Μπρόκες, τον Μάθeson και τον Τέλεμαν-απόσπασμα από καντάτα του οποίου παρουσιάζεται στη σημερινή συναυλία. Ενώ το έργο φαίνεται πως ήταν ιδιαίτερα αγαπητό στο Αμβούργο, έμεινε ανέκδοτο μέχρι το 1921 όπου βρέθηκαν τα χειρόγραφα του συνθέτη.

Ludwig van Beethoven (1770-1827): Πιάνο τρίο σε σι ύφεση μείζονα Wo 039 (Allegretto)

Ο Μπετόβεν συνέθεσε το 'Αλλεγκρέτο σε σι ύφεση μείζονα Wo 039' τον Ιούνιο του 1812 για την Μαξιμιλιάνε Μπρετάνο, την μικρή κόρη της Αντονί Μπρετάνο, σύζυγο ενός τραπεζίτη, η οποία εύλογα έχει χαρακτηριστεί ως η "Αιώνια Αγαπημένη", το σταθερό αντικείμενο πόθου του συνθέτη. Το έργο είναι απλό σε δομή και απαλλαγμένο από κάθε είδους τεχνική πολυπλοκότητα.

Robert Schumann (1810-1856): Six Studies on Canonic Form (Duos pour violon et violoncelle, op.56)

Αμέσως μετά τη μετακόμισή τους στη Δρέσδη το 1845, ο Ρόμπερτ Σούμαν ανέλαβε τη διδασκαλία αντιστιγής στη γυναίκα του Κλάρα, η οποία ανέφερε συχνά ότι η αντιστιγτική τεχνική του κανόνα είχε επηρεάσει την σκέψη του συζύγου της σε σημείο να του γίνει έμμονη ιδέα. Παράλληλα, το ζεύγος Σούμαν απέκτησε ένα pedalfλόγε, ένα ασυνήθιστο όργανο που πρωτοεμφανίστηκε στα μέσα του 18ου αιώνα, με ενσωματωμένο μηχανισμό ποδοκίνητων πεντάλ, όμοιο με αυτά του εκκλησιαστικού οργάνου, το οποίο χρησίμευε στην κατ' οίκον μελέτη έργων για εκκλησιαστικό όργανο. Η εξάσκηση της Κλάρας Σούμαν στην αντιστιγία και η καθημερινή μελέτη του ζεύγους στο pedalfλόγε ήταν η αφορμή για τη σύνθεση των "Έξι Σπουδών σε μορφή κανόνα", έργο 56, οι οποίες ολοκληρώθηκαν την άνοιξη του 1845. Αργότερα το έργο εμφανίζεται σε διάφορες εκδοχές για εκκλησιαστικό όργανο, τέσσερα χέρια σε ένα πιάνο ή δύο πιάνο. Οι σπουδές χρησιμοποιούν την τεχνική του κανόνα σαν στοιχείο συνοχής των συνθετικών υλικών και ενώ διαπνέονται έντονα από μια λανθάνουσα μπαρόκ αισθητική, διαμορφώνουν ωστόσο ένα έντονα ρομαντικό περιβάλλον.

Σήμερα παρουσιάζονται τέσσερις από τις έξι σπουδές (Ρομανς, Ιντερμέτζο, Αντάτζιο και Ουμορέσκ) σε μεταγραφή του Πάβλ Μπαζελαίρ για βιολιά και τσέλο με συνοδεία πιάνου, μια μεταγραφή που αναδεικνύει τα ιδιαίτερα χρώματα και τις ποιότητες του κάθε οργάνου.

Giuseppe Verdi (1813-1901): Pace, pace mio dio, Άρια της Leonora από την όπερα 'La forza del destino'

Το Δεκέμβριο του 1860, κατόπιν ανάθεσης του Αυτοκρατορικού Θεάτρου της Αγίας Πετρούπολης, ο Τζουζέπε Βέρντι ξεκίνησε την όπερα η Δύναμη του Περωμένου σε λιμνέτο του Φραντσέσκο Μαρία Πιάβε, βασισμένη στο ομώνυμο θεατρικό του Δούκα ντελ Ρίβας. Η πρώτη παρουσίαση της όπερας έγινε στις 10 Νοέμβρη του 1862 στο παραπάνω θέατρο, χαρίζοντας στον Βέρντι μια ακόμη επιτυχία. Αργότερα, τον Φεβρουάριο του 1869, η όπερα ξαναπαρουσιάστηκε στην Σκάλα του Μιλάνου με αρκετές τροποποιήσεις, που αποτελούν την εκδοχή με την οποία που παρουσιάζεται παγκοσμίως.

Η πλοκή της στρέφεται γύρω από τρεις κεντρικούς ήρωες, τα αδέρφια Λεωνόρα και Δον Κάρλο, παιδιά του Μαρκησίου Καλατράβα, και τον Αλβάρο, έναν τυχοδιώκτη με καταγωγή από την Λατινική Αμερική.

Στη σημερινή συναυλία παρουσιάζεται η άρια της Λεωνόρας από την τρίτη πράξη της όπερας στην οποία η ηρωίδα προσεύχεται και ελπίζει να βρει τη γαλήνη στο θάνατο.

César Franck (1822-1890): Πιάνο τρίο σε σι ύφεση μείζονα No2, op. 1, Trio de salon

Παρόλο που ο Σεζάρ Φρανκ αναγνωρίζεται για τη συνεισφορά του στην εξέλιξη της γαλλικής μουσικής, το σύνολο του συνθετικού του έργου έχει παραμεριστεί και ξεχαστεί, οδηγώντας στην αφάνεια ενδιαφέροντα για την εποχή τους έργα μουσικής δωματίου. Ανάμεσα σε αυτά, συγκαταλέγονται τα τρία Τρίο με πιάνο, έργο 1, τα οποία ο Φρανκ συνέθεσε το 1843, σε νεαρή ηλικία, προκαλώντας αίσθηση στον τότε μουσικό κόσμο. Στο 'Δεύτερο Τρίο' του, ο Φρανκ έδωσε το όνομα 'Trio de Salon', όχι γιατί επρόκειτο για ένα έργο που προοριζόταν για μουσική υπόκρουση στα σαλόνια της εποχής, αλλά για να τονίσει τον έντονα εσωστρεφή και προσωπικό χαρακτήρα του έργου. Αποτελείται από τέσσερα μέρη. Το πρώτο, Allegro moderato, με το οποίο εγκαθιδρύεται η ευγενική και κομψή ατμόσφαιρα όλου του έργου, ξεκινά με μια φαινομενικά απλή και αφελή, αλλά όμορφη μελωδία και εξελίσσεται άκοπα, δικαιολογώντας τον τίτλο που επέλεξε ο συνθέτης. Το δεύτερο μέρος, Andantino, έχει εμφανή στοιχεία εξωτισμού από τις πρώτες κιόλας νότες. Το μέρος αρθρώνεται σε δύο φάσεις, με το τσέλο και το βιολιά έχουν διαδοχικά τον πρωταγωνιστικό ρόλο. Το τρίτο μέρος είναι ένα Menuetto, το οποίο αισθητικά και θεματικά είναι στενά συνδεδεμένο με το δεύτερο μέρος. Τελικά στο τέταρτο και τελευταίο μέρος, Allegro molto, ένα ξέσπασμα ενέργειας χτίζεται από ενδιαφέροντα ρυθμικά σχήματα που δομούν το πρώτο θέμα του φινάλε.

Rene Rabey (1878-1958): Ressemblance για φωνή, βιολιά, πιάνο, La Papillion για φωνή, τσέλο, πιάνο Nocturne για πιάνο τρίο και φωνή, Chanson d' Avril για πιάνο τρίο και φωνή

Ο γαλλοβραβίχης καταγωγής συνθέτης Ρενέ Ραμπι γεννήθηκε πιθανότατα το 1878 και πέθανε το 1958. Δεν υπάρχουν στοιχεία που μπορούν να μας διαφωτίσουν σχετικά με τη ζωή του. Στη σημερινή συναυλία, παρουσιάζονται τρία τραγούδια του από το σύνολο Art Varius για πρώτη φορά στη Θεσσαλονίκη και, ενδεχομένως, πανελλαδικά, καθώς δεν έχει βρεθεί κανένα παλαιότερο παλαιότερο της παρουσιάσής τους. Οι τίτλοι των τραγουδιών είναι 'Όμοιότης', 'Η πεταλούδα και Νυχτερινό'. Πρόκειται για έργα εμπνευσμένα με στοχαστικό χαρακτήρα, όπου ο ρομαντισμός συνδυάζεται με έντονα στοιχεία ιμπρεσιονισμού.

Jules Imile Fridric Massenet (1842-1912): Melodie-elegie des erinnyes για πιάνο τρίο

Ο Φιέξ-Ανρί Ντουκάνέλ ανέλαβε την αναβίωση του έργου "οι Ερινύδες" του Λεόν ντε Λίσλ το 1876 στο Θέατρο Γκέτ του Παρισιού και ανέθεσε στον νεαρό Ζυλί Μασνέ να γράψει τη σκηνική μουσική. Φαίνεται πως μια τέτοια κίνηση ήταν πολύ σημαντική για την καριέρα του συνθέτη, καθώς αναφέρεται εκτενώς σε αυτό στα απομνημονεύματά του. Το πιο διάσημο μέρος της σκηνικής μουσικής αυτής είναι η "Επίκληση", η οποία αργότερα δημοσιεύθηκε ως "Ελεγεία" για βιολοντσέλο και ορχήστρα, καθώς υπάρχουν και ποικίλες μεταγραφές με συνοδεία πιάνου.

Luigi Arditi (1822-1903): Parla -Walzer

Ο Λουίτζι Αρντίτι γεννήθηκε στην πόλη Κρεσεντίνο της Πιεμόντε στην Ιταλία. Ξεκίνησε τη μουσική του καριέρα ως βιολονίστα, και σπούδασε μουσική στο Κονσερατόριο του Μιλάνου. Εκτός από συνθέτης ήταν και διάσημος μαέστρος όπερας της εποχής, έχοντας στο ενεργητικό του εμφανίσεις σε όλο τον κόσμο. Ανάμεσα στα έργα του υπάρχουν όπερες και πολλά τραγούδια, όπως το 'Parla -Walzer' που παρουσιάζεται στη σημερινή συναυλία.

Θεόφιλος Λαμπριανίδης,
υποψήφιος διδάκτορας του Τ.Μ.Ε.Τ.

Τις μουσικολογικές αναλύσεις των έργων των συναυλιών του κύκλου «Κυριακάτικα Πρωινά» έχουν επιμεληθεί οι φοιτητές του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Art Various

Το μουσικό σύνολο «ART VARIOUS» συγκροτήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 2003 από τον Θανάση Γοβατσιδάκη. Στη διάρκεια των οκτώ χρόνων συνεχούς παρουσίας του στο χώρο της μουσικής δωματίου, έχει παρουσιάσει αξιόλογα έργα (ορισμένα από αυτά σε πρώτη εκτέλεση στην Ελλάδα, γερμανικές άριες του Handel, παραδοσιακά τραγούδια του Beethoven, λυρικά ποιήματα του R. Rabey) αναδεικνύοντας σπάνιες συνθέσεις, τόσο της φωνητικής, όσο και της οργανικής μουσικής. Έχοντας λοιπόν ένα διευρυμένο ρεπερτόριο, επιχειρείται η ερμηνεία έργων σε διάφορους συνδυασμούς μεταξύ των μελών του σχήματος (ή και όλων μαζί) προσφέροντας ποικίλο πρόγραμμα έργων και ακουσμάτων στο κοινό.

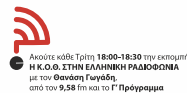
Μελετώντας και αναπαράγοντας έργα, το "Art Various" πραγματοποίησε εμφανίσεις στην αίθουσα τελετών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, στο Classic Festival της Σάνη Χαλκιδικής, στο Διεθνές Μουσικό Κέντρο Athenaeum στην Αθήνα και στην αίθουσα του φιλολογικού συλλόγου ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ, στο Θέατρο Άνετον στη Θεσσαλονίκη, στο Βαφοπούλειο Πνευματικό Κέντρο αποσπώντας πάντα θετικά σχόλια για την ποιότητα και την ακρίβεια της ερμηνείας. Το Δεκέμβριο του 2009 στα πλαίσια του έτους Haydn παρουσίασε ένα ποικίλο πρόγραμμα από σπάνια έργα του μεγάλου βιεννέζου συνθέτη, ενώ μεγάλη επιτυχία σημείωσε η εμφάνιση του συνόλου με έργα μουσικής κινηματογράφου σε μεταγραφή από το «Art Various». Το καλοκαίρι του 2009 ηχογράφησε ζωντανά για την Ευρωπαϊκή Ραδιοτηλεοπτική Ένωση (Ε.Β.Υ.).

www.tssso.gr

Επιμέλεια εντύπου: Νίκος Κυριακού
Σχεδιασμός: ARTCORE
Εκτύπωση: ΚΕΘΕΑ Σχήμα & Χρώμα

ΧΩΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΑ
ΠΡΩΪΝΑ

18.12.2016

Art Various

Μαριαλένα Παναγιωτοπούλου (σοπράνο)
Ευαγγελία Κουζώφ (βιολί)
Χαράλαμπος Παπαδόπουλος (βιολοντσέλλο)
Θανάσης Γοβατζιδάκης (πιάνο)

Έργα

Telemann, Handel,
Beethoven, Schumann,
Verdi, Franck, Rabey,
Massenet

Ώρα έναρξης: 12:00
Αίθουσα Συναυλιών Κ.Ο.Θ .
«Σόλων Μιχαηλίδης», Λεωφ. Νίκης 73
Είσοδος 10€
Προπώληση εισιτηρίων: Εκδοτήριο ΚΟΘ,
Λεωφόρος Νίκης 73
τηλ. 23 10 236990 & από το www.tssso.gr